

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Єфімова Інна,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів*

Розгон Олександр,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів*

У сучасному світі технології розвиваються з неймовірною швидкістю, і правоохоронні органи постійно шукають нові методи для підвищення ефективності своєї роботи. Одним із таких інноваційних рішень стало використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА), які відкривають нові можливості для оперативно-розшукової діяльності. Ця стаття аналізує доцільність використання БПЛА у діяльності Національної поліції України, враховуючи міжнародний досвід та правове регулювання [1].

Безпілотні літальні апарати класифікуються за різними ознаками, що включають конструкцію, призначення, метод управління та тип двигуна. За конструкцією БПЛА поділяються на кілька основних типів: багатороторні дрони, літакові апарати та гібридні системи. Багатороторні дрони, які найчастіше мають чотири або більше роторів, характеризуються високою маневреністю та здатністю зависати на одному місці, що робить їх особливо корисними для детального спостереження та зйомки з повітря. Вони можуть злітати та приземлятися вертикально, що дозволяє використовувати їх в обмежених просторах.

Літакові БПЛА, на відміну від багатороторних, мають більший радіус дії та тривалість польоту. Вони здатні покривати великі відстані та залишатися в повітрі протягом тривалого часу, що робить їх ідеальними для моніторингу великих територій, таких як кордони або природні ландшафти. Літакові дрони зазвичай злітають і приземляються як звичайні літаки, що вимагає наявності злітно-посадкових смуг або інших відповідних майданчиків.

Гібридні БПЛА поєднують переваги обох типів, що дозволяє їм виконувати широкий спектр завдань. Вони можуть злітати вертикально

як багатороторні дрони, але після зльоту переходити в горизонтальний політ, як літаки. Це забезпечує їм маневреність та тривалість польоту одночасно, роблячи їх універсальними для різних операцій.

Управління безпілотними літальними апаратами здійснюється різними методами. БПЛА можуть керуватися дистанційно оператором, що знаходиться на землі і використовує спеціальний пульт або комп'ютерну систему для контролю. Це дозволяє операторам в режимі реального часу реагувати на змінні обставини та приймати оперативні рішення. Крім того, сучасні дрони можуть функціонувати автономно, виконуючи польоти за попередньо запрограмованими маршрутами. Автономне управління часто використовується для рутинних або довготривалих завдань, де безперервний людський контроль не є необхідним.

Щодо типу двигуна, БПЛА можуть бути оснащені електродвигунами або двигунами внутрішнього згоряння. Електродвигуни зазвичай використовуються у багатороторних дронах і мають переваги в плані екологічності, низького рівня шуму та простоти обслуговування. Вони підходять для коротких і середніх польотів. Двигуни внутрішнього згоряння, які частіше застосовуються у літакових дронах, забезпечують більшу вантажопідйомність та тривалість польоту, але вимагають більш складного обслуговування і є менш екологічно чистими.

Отже, безпілотні літальні апарати, завдяки своїй різноманітності та можливостям адаптації до конкретних завдань, стають незамінними інструментами в різних сферах діяльності, включаючи правоохоронну діяльність. Їх використання дозволяє значно підвищити ефективність оперативно-розшукових заходів, забезпечуючи швидке і точне збирання інформації з повітря та мінімізуючи ризики для життя і здоров'я правоохоронців [2].

Національна поліція України активно використовує БПЛА у своїй діяльності. Наприклад, під час виявлення незаконних плантацій коноплі на Київщині, БПЛА дозволили оперативно ідентифікувати великі площі незаконних насаджень. Також дрони використовувалися під час пошуково-рятувальних операцій в Карпатах, що значно пришвидшило рятувальні роботи. Отже, доцільність використання безпілотних літальних апаратів у діяльності Національної поліції України під час проведення оперативно-розшукових заходів та криміналістичних досліджень полягає у їх здатності забезпечувати швидке та точне збирання інформації з повітря, що значно підвищує ефективність поліцейських операцій. БПЛА дозволяють отримувати дані у режимі реального часу, що є надзвичайно важливим під час оперативно-розшукових заходів, оскільки це забезпечує можливість швидкого реагування та прийняття обґрунтованих рішень. Крім того,

використання БПЛА дозволяє знижувати ризики для життя та здоров'я правоохоронців, оскільки вони можуть здійснювати розвідку та моніторинг небезпечних зон з безпечної відстані. У криміналістичних дослідженнях БПЛА забезпечують високу якість фото- та відеозаписів, що сприяє детальному документуванню місць злочинів, збору доказів та подальшому аналізу. Це також дозволяє зменшити витрати часу та ресурсів, що витрачаються на традиційні методи досліджень, та підвищити точність отриманих результатів. Впровадження безпілотних технологій у повсякденну діяльність Національної поліції України відкриває нові можливості для підвищення ефективності боротьби зі злочинністю та забезпечення громадського порядку. До переваг використання БПЛА відносяться швидкий збір інформації з повітря, зниження ризиків для поліцейських, економічна вигода та висока якість відео- та фотозйомки. Проте існують також ризики, пов'язані з питаннями приватності, безпекою польотів та необхідністю спеціальної підготовки операторів [3].

Використання БПЛА у діяльності Національної поліції України має значні перспективи для підвищення ефективності оперативно-розшукової діяльності. Однак, успішне впровадження цих технологій потребує комплексного підходу, що включає технічні, правові та етичні аспекти. Забезпечення відповідної законодавчої та нормативної бази, підготовка кваліфікованих операторів та постійне вдосконалення технологій дозволять максимально використовувати переваги БПЛА, сприяючи підвищенню ефективності та безпеки правоохоронної діяльності в Україні.

Література:

1. Батраченко Т., Розгон О., Єфімова І. Ефективність застосування безпілотних літальних апаратів для фото- та відеозапису в діяльності національної поліції України. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 1. С. 486–489.
2. Терещенко В. Ф. Доцільність використання дронів в оперативно-розшуковій діяльності // Використання досягнень сучасної науки й техніки в розкритті злочинів: матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 25 лют. 2021 р.). Київ, 2021. С. 184–188.
3. Нацполіція розпочинає підготовку операторів безпілотників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mvs.gov.ua/ua/news/24071_Nacpoliciya_rozpochina_pidgotovku_operatoriv_bezpilotnikiv.htm